JAN KNOCKAERT

Dat mensen zonder papieren wel degelijk over arbeidsrechten beschikken, is velen onbekend. Jan Knockaert is coördinator van de tweekoppige Organisatie voor Clandestiene Arbeidsmigranten (Or.c.a) die in 2003 werd opgericht. De meeste mensen zonder papieren werken op de een of andere manier toch, meestal in het zwart. Ze moeten overleven, hun gezin voeden, hebben geen alternatief. Net omdat ze geen alternatief hebben en bang zijn om uitgewezen te worden, laten ze de situatie blauwblauw. Or.c.a. informeert de werknemers en helpt hen om hun rechten af te dwingen.

Ik spreek Jan aan na de workshop die hij gaf in de gebouwen van Katho Kortrijk. De ISAT - ofwel Interdisciplinaire Studie van Actuele Thema's - vindt er plaats. Het actuele thema: armoede. Jan vraagt of we buiten kunnen zitten. Het weer leent zich er uitstekend toe.

YASMINA Hoe ben je bij de organisatie terecht gekomen?

Er zijn een aantal thematieken in de samenleving die mij enorm interesseren. Bijvoorbeeld: mensen zonder wettig verblijf. Ik vroeg me af: wat moet je daarmee doen als samenleving? Ik had daar geen antwoord op. Ik heb een aantal keer gesolliciteerd in de sector en Or.c.a is de organisatie die me uiteindelijk de kans gegeven heeft om rond die thematiek te werken. Ik werk nu twee jaar bij de organisatie.

YASMINA Wat heb je ondertussen al kunnen verwezenlijken?

JAN We hebben de thematiek onder de aandacht kunnen brengen. Misschien niet bij de publieke opinie, maar wel bij inspectiediensten en vakbonden.

YASMINA Hoe heb je dat kunnen doen?

JAN De inspectiediensten, de administraties en zelfs sommige kabinetten realiseerden zich dat we informatie hebben die kennelijk niemand anders heeft. En het is precies daardoor dat we het thema onder de aandacht hebben kunnen brengen.

We hebben ze toch wel een ongemakkelijk gevoel gegeven: *'tiens, we weten niet goed hoe we daarmee moeten omgaan en we willen daar eigenlijk wel iets mee doen.'* We hebben ze een geweten geschopt: *'mensen zonder wettig verblijf zijn ook werknemers, ze hebben ook arbeidsrechten!'* We hebben daarmee vooral ook duidelijkheid gecreëerd. Een aantal mensen hebben dat al opgepikt, een aantal andere mensen niet...

YASMINA Wat zijn de volgende stappen?

JAN Qua bewustwording hebben we dus al veel gedaan. Rond het effectief afdwingen van die arbeidsrechten, is nog een grote weg af te leggen. We staan aan het begin. We moeten de informatie die we nu hebben, omzetten naar beleidsbeïnvloeding en -aanpassing.

YASMINA Wordt dat geen moeilijke opdracht?

JAN De dag van vandaag, zelfs al is een politieker van de linkse signatuur, hij zal niet zwaaien met de wimpel: 'dit is een belangrijk punt waarop ik wil inzetten.' In het huidige Vlaanderen zijn vreemdelingen niet populair hé. Om dan nog eens hun rechten af te dwingen... Dat punt is moeilijk verdedigbaar. Ik denk dat we daar nog wat werk te verzetten hebben.

Ik wil laten zien dat het niet gaat om mensen zonder wettig verblijf maar in eerste instantie om mensen die aan het werk zijn en die niet betaald worden. Dat is de essentie.

Onze democratie werkt op media: komt het niet in de media, dan bestaat het niet. Bovendien vertrekken heel veel politici nu vanuit: wat krijg ik verkocht? Ze denken niet meer zoals: dit is mijn visie en die zal ik uitdragen. Ik vind dit »

"In het huidige Vlaanderen zijn vreemdelingen niet populair"

JAN KNOCKAERT

“Zolang onze doelen maar gerealiseerd worden”

Problematisch. Er is de hype van de dag, van de week, maar wie houdt zich bezig met het langetermijnbeleid? Niet alleen wij worden daarmee geconfronteerd, maar ook heel wat andere organisaties. Je hebt de media en de publieke opinie nodig om het te realiseren.

Yasmina Hoe speel je daarop in?

Jan Je hebt aanknopingspunten nodig. Je moet dingen die leven in de media, waar op een of andere manier aandacht voor is op dat moment, gebruiken om uw verhaal aan vast te knopen en zo krijg je wat media-aandacht. Langs de andere kant kun je kabinetten en politici overtuigen. Hen jouw verhaal doen en ze de voordelen ervan laten zien. Bijvoorbeeld waarom het opkomen voor de arbeidsrechten van mensen zonder wettig verblijf een goede manier is om fraudebestrijding tegen te gaan. Niemand gaat die link leggen, behalve wij. We moeten dat in een denkkader krijgen en vanaf het moment dat ze daarmee rekening (kunnen) houden, kun je op lange termijn iets bereiken. Dit zijn voor ons de twee pistes die we kunnen bewandelen . Als je een grote achterban hebt, heb je andere mogelijkheden natuurlijk.

Welke organisaties hebben jullie wel al achter je?

Jan De vakbonden, af en toe. Nogmaals, als je hen kunt overtuigen dat wat jij vertelt, eigenlijk ook hun standpunt is, dan is het plots geen probleem meer.

Dat is trouwens ook de beste manier waarop je met politici kunt werken: hen het idee geven en ze er zelf mee laten uitpakken. Dan wijken ze er niet meer vanaf. Van mij mag iedereen met m’n verhaal weglopen, zolang men het maar op een correcte manier doet. We willen dat de doelstellingen van de organisatie bereikt worden. Niet dat wij ze bereiken. Er hoeft niet bij te staan dat het van of door Or.c.a. is. De realiteit is dat wat er gerealiseerd wordt, zou niet gerealiseerd zijn als Or.c.a niet had bestaan.

Yasmina Jan, wat wil je nog kwijt?

Jan Als je met dergelijke mensen in aanraking komt, breng het verhaal van die arbeidsrechten, informeer hen, ze zijn er misschien niet van op de hoogte. Als ze geïnformeerd zijn, kunnen ze ermee aan de slag.

Yasmina Ben Chikha

ISAT

PERSARTIKEL:
HTTP://PENCO.WIKIDOT.COM/PERSARTIKEL

VIDEOFRAGMENT:
HTTP://PENCO.WIKIDOT.COM/VIDEOREPORTAGE

OR.C.A.
ORGANISATIE VOOR CLANDESTINE ARBEIDSMIGRATIE

MEER INFO:
HTTP://WWW.ORCASITE.BE
TEL. +32 2 274 14 31
FAX +32 2 274 14 48
EMAIL: INFO@ORCASITE.BE